

Tijdens de commissievergadering van 12 september 2024 vroeg uw raad om meer informatie over het Westlands model. Bij deze ontvangt u ter voorbereiding informatie- en themabijeenkomst van 6 en 10 februari de informatie.

Informatie Westlands model

Het Westlands Model richt zich op de inschrijving van buitenlandse werknemers als ingezetene in de Basisregistratie Personen (BRP). Dit gebeurt op groepsgewijze wijze, op uitnodiging en op afspraak, in samenwerking met de huisvester. De gemeente Westland verplicht werkgevers en uitzendbureaus om hun werknemers in te schrijven als ingezetene in de BRP, ook wanneer zij pas net in Nederland zijn. Het doel is om inzichtelijk te krijgen waar buitenlandse werknemers verblijven. Het Westlands model geeft op deze manier de buitenlandse werknemer een sterkere rechtspositie, het geeft de gemeente inzicht in de huisvesting (adressen, aantallen, werkgevers/huisvesters), het helpt ondermijning en uitbuiting te voorkomen, gemeentelijke en waterschapsbelasting te innen en het voorziet de gemeenten in cijfers die gebruikt kunnen worden voor beleid.

Iedereen die voornemen heeft om langer dan 4 maanden in Nederland te verblijven, moet zich binnen 5 dagen na aankomst inschrijven als ingezetene. Buitenlandse werknemers die korter dan 4 maanden verblijven hebben echter altijd de keuze om zich in te schrijven in de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI). Wanneer iemand toch langer verblijft en na 4 maanden nog niet ingeschreven dan is het een wettelijke plicht van het college om voor de inschrijving te zorgen (zie de wet BRP).

Bij inschrijving in de RNI wordt de toeristenbelasting geheven en is het niet verplicht om door te geven waar de werknemer verblijft, en deze informatie wordt ook niet na inschrijving bijgehouden. In de gemeente Westland kiezen buitenlandse werknemers er in veel gevallen voor om zich bij aankomst meteen in de BRP in te schrijven, aangezien dit voor hen de meest gunstige optie is.

Voor de gemeente is het grote voordeel van de inschrijving in de BRP dat het aantal ingezetenen van de gemeente stijgt. Daarmee stijgen ook de inkomsten uit het gemeentefonds. De gemeentelijke belastingen en waterschapsbelasting worden betaald en dus is verdeling van de lasten eerlijker.

Daarnaast zorgt inschrijven in de BRP ervoor dat de gemeente en hulpdiensten meer inzicht hebben in de verblijfslocaties van buitenlandse werknemers. Dit draagt bij aan de handhaving en het voorkomen van illegale bewoning, wat in Westland goed onder controle is door dit model. De inschrijving kent echter ook een nadeel: wanneer werkgevers niet weten waar hun werknemers naartoe vertrekken, wordt er een adresonderzoek gestart. Als meer buitenlandse werknemers worden ingeschreven is

het mogelijk dat het aantal adresonderzoeken en de daarmee verband houdende huisbezoeken toenemen. In de gemeente Westland is de ervaring echter dat een adresonderzoek in de meeste gevallen niet nodig is omdat de werknemer via de werkgever is uitgeschreven.

Procedure

De procedure voor de registratie van arbeidsmigranten in Westland is vastgelegd in het besluit van de gemeenteraad uit 2009 en 2011. Het uitgangspunt is dat alle buitenlandse werknemers die in Westland verblijven, worden ingeschreven tijdens de maatwerk-avonden als ingezetenen. Deze maatwerk-avonden worden door de werkgever in overleg met de gemeente georganiseerd op een woon- of werklocatie. De buitenlandse werknemers worden dan efficiënt ingeschreven, waardoor de inschrijving slechts enkele minuten duurt.

Wanneer de buitenlandse werknemer de gemeente of Nederland verlaat, meldt de werkgever of huisvester de aangifte van vertrek of emigratie aan de gemeente. Indien de werkgever na vertrek niet weet waar de werknemer verblijft, wordt er een adresonderzoek gestart, wat minimaal 4 weken duurt (wettelijke termijn). het proces van in- en uitschrijven is volledig AVG-proof.

Het succes van het Westlands Model is sterk afhankelijk van samenwerking met werkgevers, uitzendbureaus en de gemeente. Er is goede communicatie en wederzijds vertrouwen nodig om ervoor te zorgen dat buitenlandse werknemers tijdig en correct worden in- en uitgeschreven in de BRP. Namens de gemeente is er één vast contactpersoon waarmee werkgevers, uitzenders en huisvesters afspraken maken. De werkwijze volgens het Westlands model zorgt voor een beter overzicht van waar buitenlandse werknemers wonen, wat niet alleen belangrijk is voor de gemeentelijke handhaving, maar ook voor de inzet van hulpdiensten in geval van nood.

Consequenties na invoering

Bij het invoeren van het Westlands model zijn er ook consequenties. Wanneer werkgevers niet weten waar hun werknemers naartoe vertrekken, is het mogelijk dat het aantal adresonderzoeken en de daarmee verband houdende huisbezoeken toenemen. Daarnaast is er capaciteit nodig voor het contact met de uitzenders en werkgevers. Daar tegenover staat wel dat er met het invoeren van het Westlands model tijdswinst wordt behaald doordat het inschrijven van ingezetenen sneller gaat.